

การพิจารณาปรับระดับและขยายเตียง หน่วยบริการสุขภาพ เขตสุขภาพที่ ๘

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒

นิยาม: เตียง (Bed)

เตียง(Bed) หมายถึง เตียง สำหรับให้ผู้ป่วยที่แพทย์สั่งให้อนรับรักษา (admit) ในตึกผู้ป่วย/แผนกผู้ป่วย (Ward) พักนอน เพื่อการดูแลรักษาแบบผู้ป่วยใน (In Patient Care) ไม่รวมเตียงรอกคลอด เตียงทารกแรกเกิดที่มีอาการผิดปกติ เตียงตรวจโรค และเตียงสังเกตอาการ

เตียงตามกรอบ หมายถึง จำนวนเตียงที่กระทรวงกำหนดให้มี ตามศักยภาพหรือขนาดโรงพยาบาล

เตียงที่มีจริง หมายถึง จำนวนเตียงที่มีอยู่จริงในแต่ละหอผู้ป่วย(ward) หรือ แต่ละโรงพยาบาล

เตียงที่ใช้จริง (Active Bed) หมายถึง จำนวนเตียงที่ได้ใช้รองรับผู้ป่วยจริง ในแต่ละหอผู้ป่วย(ward) หรือ แต่ละโรงพยาบาล คำนวณจากอัตราครองเตียง X จำนวนเตียงตามกำหนด หาดด้วย 100 หรือ วันนอนผู้ป่วยใน ใน 1 ปี หาดด้วย 365 (วัน)

นิยาม: เตียง (Bed)

อัตราครองเตียง (Bed Occupancy) หมายถึง อัตราของการใช้เตียงทั้งหมดของหอผู้ป่วย (Ward) หรือ โรงพยาบาลนั้น ในช่วงเวลาที่กำหนด

$$\text{อัตราครองเตียง} = \frac{\text{จำนวนวันนอนผู้ป่วยใน ใน 1 ปี} \times 100}{\text{จำนวนเตียง} \times \text{จำนวนวันใน 1 ปี (365)}}$$

สูตรคำนวณ เตียงที่ใช้จริง (Active Bed) คือ อัตราครองเตียง $\times$ จำนวนเตียงของหอผู้ป่วย(Ward) หรือ โรงพยาบาล นั้นหารด้วย 100 หรือ

$$\text{Active Bed} = \frac{\text{จำนวนวันนอนผู้ป่วยใน ใน 1 ปี}}{\text{จำนวนวันใน 1 ปี (365)}}$$

วัตถุประสงค์ ของการขยายเตียง

เพื่อให้มีเตียง รองรับบริการดูแลผู้ป่วยใน ของแต่ละหอผู้ป่วย(Ward) หรือ โรงพยาบาล ที่พอเพียง มีประสิทธิภาพ ได้คุณภาพ มาตรฐาน

ข้อพิจารณา ในการขยายเตียง

การขยายหรือเพิ่มเตียง มีผลต่อการจัดการทรัพยากร ได้แก่ บุคลากร ครุภัณฑ์ อาคารสิ่งก่อสร้าง การเงิน การจัดสรรงบประมาณ ทั้งระดับโรงพยาบาล จังหวัด เขต สุขภาพด้วย ผู้บริหารต้องคำนึงถึง

- ความจำเป็น ในการจัดบริการ ตามจำนวนผู้รับบริการที่เพิ่มขึ้น และตาม แผนพัฒนาบริการสุขภาพ (Service Plan)
- ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร
- คุณภาพบริการ ที่จัดให้ผู้รับบริการ

ข้อพิจารณาในการขยายเตียง

- จำนวนเตียงที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้ป่วยใน เกิดความแออัด
- รองรับจำนวนผู้ป่วยใน ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากสภาพการเจ็บป่วยของประชาชนในพื้นที่ หรือจากการยกระดับศักยภาพของโรงพยาบาล ตามแผนพัฒนาบริการสุขภาพ (Service Plan)
- มีความสามารถในการจัดการทรัพยากรพอ ได้แก่ มีบุคลากรพอ ทั้งแพทย์ พยาบาล ทีมสหวิชาชีพ มีเงินพอ

หมายเหตุ

การลดความแออัด จัดการได้ โดย

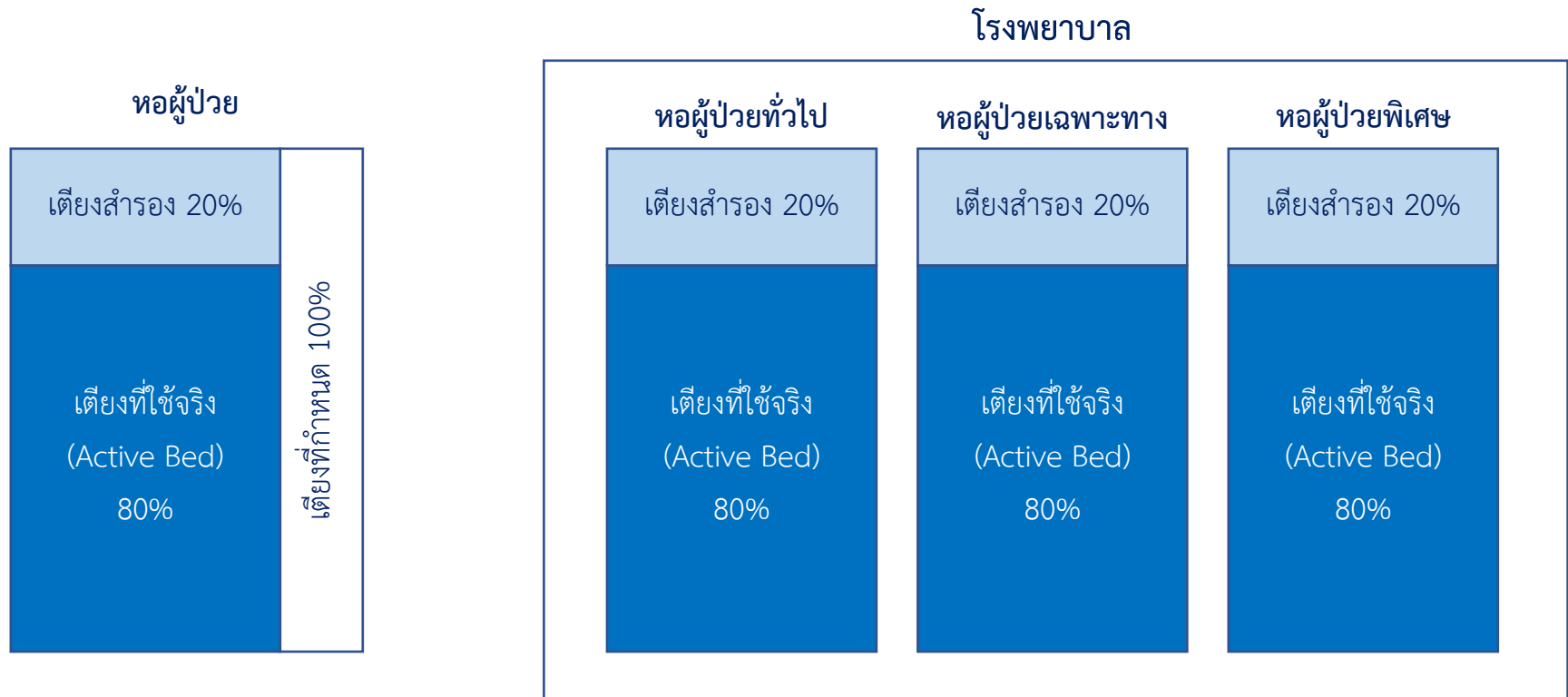
1. ลดจำนวนผู้ป่วยใน โดยการลดการเจ็บป่วยของประชาชน และหรือกระจายจำนวนผู้ป่วยในไปหอผู้ป่วย(ward) หรือโรงพยาบาลอื่น เช่น ระบบ Refer back การพัฒนาระบบการดูแล Intermediate Care ในโรงพยาบาลชุมชน
2. เพิ่มเตียง

เกณฑ์การตัดสินการจัดตั้ง ปรับระดับ

การจัดตั้ง /ปรับระดับ / การขยายเตียง

- คะแนนรวมการประเมินตนเองจัดตั้ง ปรับระดับ ระดับ F1 F2 M2 คะแนนประเมิน ≥ 80 คะแนน
ระดับ M1 S A คะแนนประเมิน ≥ 85 คะแนน
- การขอขยายเตียง Active Bed $\geq 80\%$ ขอเตียงที่ขอขยาย
- ข้อมูลที่ใช้พิจารณา : ประชากร/Active Bed/CMI/SUM Adj.RW
- CMI คัดจาก SUM Adj.RW ทารด้วย จำนวนผู้ป่วยในที่กำหนดทั้งหมด / จำนวนวันนอน
- Risk score :Current ratio , Quick ratio ,Cash ratio ,ทุนสำรองสุทธิติดลบ, ผลประกอบการขาดทุน , ระยะเวลาทุนสำรองเพียงพอใช้จ่าย
- จำนวนเตียงตามกรอบและเตียงจริง ดูจาก HDC (อัตราให้บริการผู้ป่วยในปี 2561)
- จำนวนประชากร 4 สิทธิรักษา ได้แก่ ข้าราชการ/ประกันสังคม/หลักประกันสุขภาพ/บุคคลมีปัญหาด้านและสิทธิ (ถ้ามีสิทธิ 5,6 ให้ใส่ช่องอื่น ๆ)
- การถือครองที่ดินถูกต้องตามกฎหมาย / สถานที่
- ความพร้อมของบุคลากร :การวิเคราะห์อัตรากำลัง ตามภาระงาน FTE ,Service base ,Population ratio
- ขีดความสามารถ

จำนวนเตียงในหอผู้ป่วย และโรงพยาบาล

-โรงพยาบาล มีจำนวนหอผู้ป่วย(Ward) ขนาดของโรงพยาบาล

-จำนวนเตียงที่เหมาะสมของแต่ละward หรือแต่ละโรงพยาบาล ควรมีเตียงที่ใช้จริง (Active Bed) อย่างน้อย 80% สำรองเตียงไม่เกิน 20%

-เตียงที่ควรมีในแต่ละ ward หรือโรงพยาบาล คำนวณจาก $\text{Active Bed} \times 100/80$

ข้อมูลประกอบการพิจารณาขยายเตียง ของโรงพยาบาล

จังหวัด..... เขตสุขภาพที่ 8

รพ.	ปชก.	ระดับ รพ.	จำนวนผ. OPD	จำนวนวัน นอนผ.ใน	จำนวนเตียง ตามกรอบ (1)	จำนวนเตียง ที่มีจริง (2)	อัตรา ครอง เตียง	Active Bed (3)	จำนวนเตียง ที่ควรมี (ABx100/8 0) (4)	ส่วนต่าง เตียงตาม กรอบต่อที่ ควรมี (5)=(1)-(4)	ส่วนต่าง เตียงที่มี จริงต่อที่ ควรมี (6)=(2)- (4)	พิจารณา ขยายเตียง เป็น จำนวน เตียง

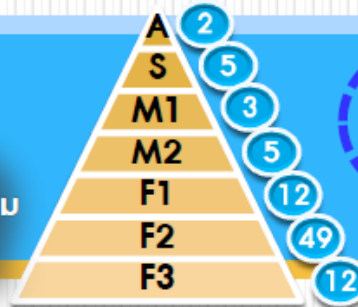
	Ward 1	Ward 2	Ward 3	Ward 4	Ward 5	Ward 6	Ward	รวม
เตียงที่มีจริง								
Active Bed								
เตียงที่ควรมี								

โรงพยาบาลที่มีจำนวน Ward ตั้งแต่ 2 Ward ขึ้นไป ให้จำแนกข้อมูลราย Ward

สถานการณ์ปัจจุบัน

ครอบคลุม 7 จังหวัด

ประชากร 5.45 ล้านคน

7,669 เตียง

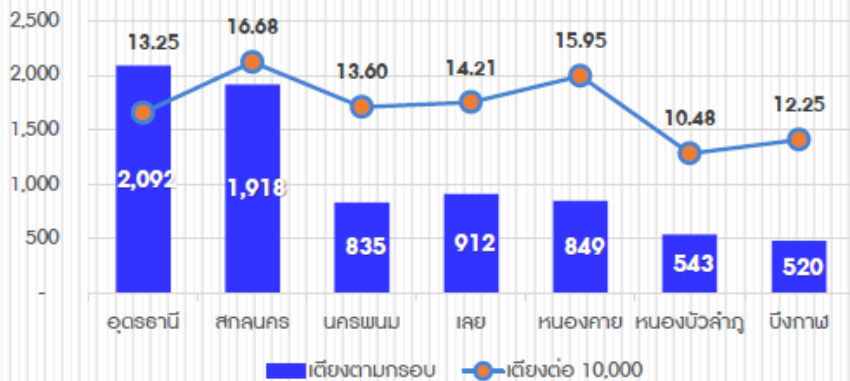
14.05 : 10,000 POP

88

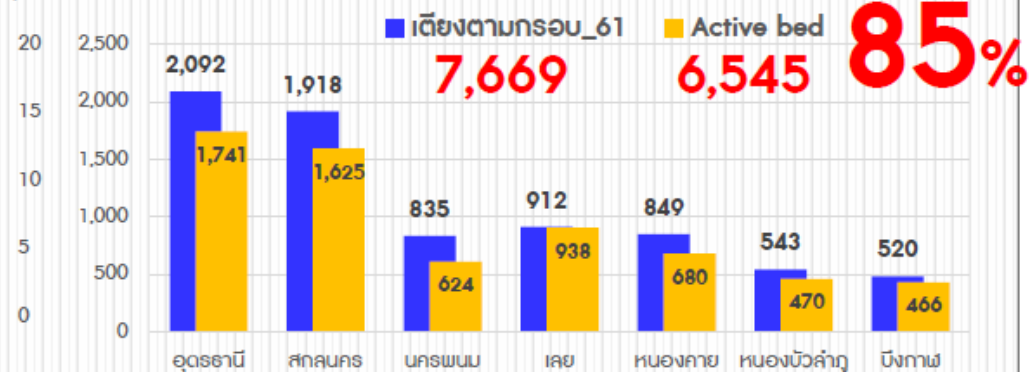
แห่ง

ตามโครงสร้าง (กบรส. 21
ม.ก.61)

ข้อมูลเตียง/เตียงต่อประชากร

Active Bed เทียบกับเตียงตามกรอบ ปี 2561 (รายจังหวัด)

85%

-โรงพยาบาลในเขตสุขภาพที่ 8 มีจำนวน 88 แห่ง

-ดูแลประชากรในเขต 5.45 ล้านคน

-มีเตียงตามกรอบ จำนวน 7,669 เตียง คิดเป็นเตียงต่อประชากร เท่ากับ 14 เตียงต่อประชากร 10,000 คน

-มีเตียงที่ใช้จริง (Active Bed) จำนวน 6,545 เตียง

-Active Bed ต่อเตียงตามกรอบ ร้อยละ 85

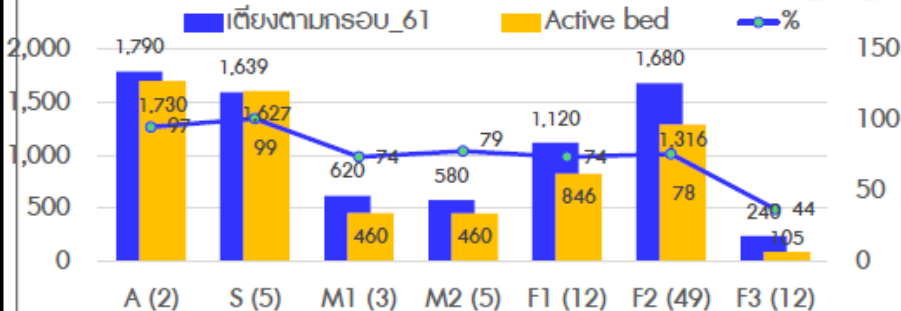
Sw.	เตียงตาม กรอบ_61	เตียงจริง_61	Active bed	+/-	% Active Bed เทียบ เตียงตามกรอบ (5)-(3)x100/(1)	% Active Bed เทียบกับเตียงจริง (6)-(3)x100/(2)
	(1)	(2)	(3)	(4)-(1)-(3)		
A (2)	1,790	1821	1730	60	97	95
S (5)	1639	1,802	1,627	12	99	90
M1 (3)	620	687	460	160	74	67
M2 (5)	580	642	460	120	79	72
F1 (12)	1,120	1137	846	274	74	74
F2 (49)	1,680	2,128	1,316	364	78	62
F3 (12)	240	277	105	135	44	38
รวม (88)	7,669	8,494	6,545	1,124	85	77

เตียงตามกรอบ : 7,669

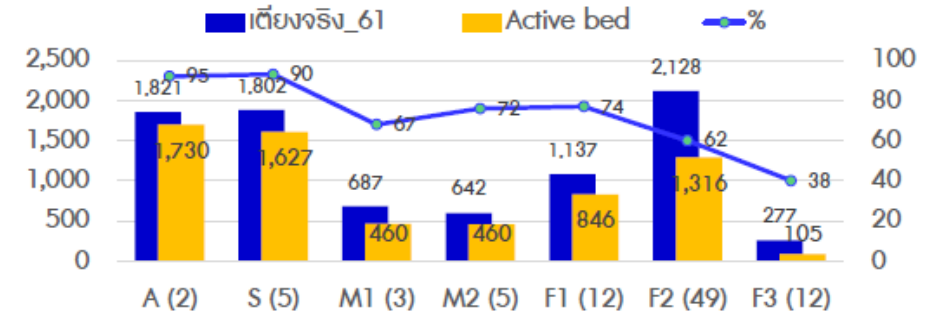
เตียงจริง : 8,494

Active Bed : 6,545

Active Bed เทียบเตียงตามกรอบ แยกตามระดับ sw. **85%**

Active Bed เทียบเตียงจริง แยกตามระดับ sw. **77%**

-มีเตียงจริง จำนวน 8,494 เตียง มากกว่าเตียงตามกรอบ อยู่ 885 เตียง

-มีเตียงจริง มากกว่า Active Bed อยู่ 1,949 เตียง มีเตียงตามกรอบ มากกว่า Active Bed อยู่ 1,124 เตียง

-Active Bed ต่อเตียงตามกรอบ ร้อยละ 85, Active Bed ต่อเตียงที่มีจริง ร้อยละ 77

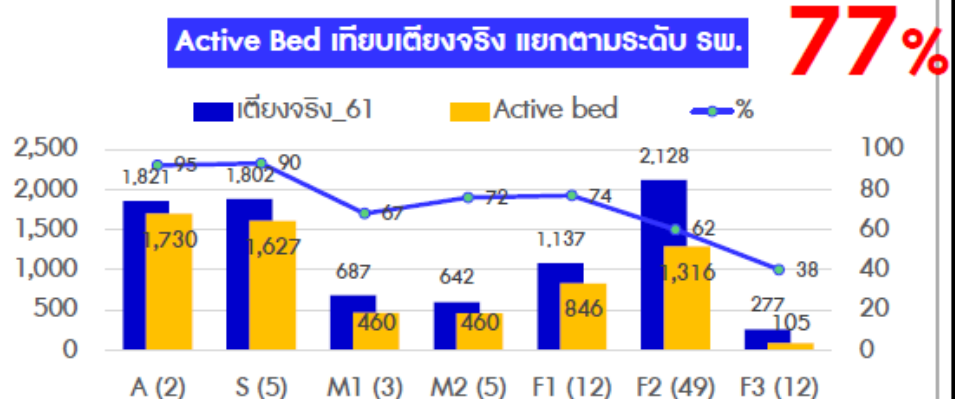
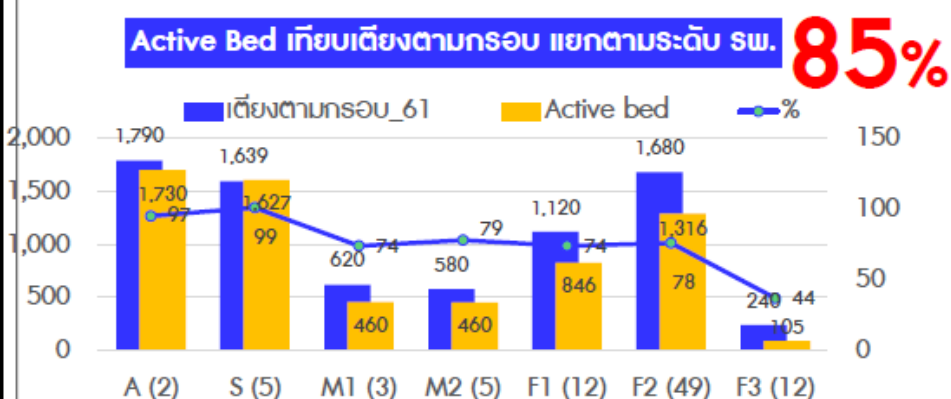
-Active Bed ต่อเตียงที่มีจริง สูงสุด ในกลุ่มรพ.ระดับ A (96%) S (90%) น้อยสุดในกลุ่มรพ.ระดับ F3 (38%) F2 (62%) ตามลำดับ

รพ.	เตียงตาม กรอบ_61	เตียงจริง_61	Active bed	+/-	% Active Bed เทียบ เตียงตามกรอบ (5)-(3)x100/(1)	% Active Bed เทียบกับเตียงจริง (6)-(3)x100/(2)
	(1)	(2)	(3)	(4)-(1)-(3)		
A (2)	1,790	1821	1730	60	97	95
S (5)	1639	1,802	1,627	12	99	90
M1 (3)	620	687	460	160	74	67
M2 (5)	580	642	460	120	79	72
F1 (12)	1,120	1137	846	274	74	74
F2 (49)	1,680	2,128	1,316	364	78	62
F3 (12)	240	277	105	135	44	38
รวม (88)	7,669	8,494	6,545	1,124	85	77

เตียงตามกรอบ : 7,669

เตียงจริง : 8,494

Active Bed : 6,545

- ขยายเตียงตามกรอบ ให้เท่ากับเตียงที่มีจริง ต้องขยาย 825 เตียง จะมี Active Bed ต่อเตียงจริง=77%
- ถ้าจะขยายเตียงตามกรอบ ให้ได้ Active Bed ที่ 80% จะต้องขยายเตียงเป็น 8,181 เตียง เพิ่มขึ้น 512เตียง
- รพ.ที่มี Active Bedต่อเตียงตามกรอบ เกิน 80% มีเฉพาะกลุ่มรพ. A และ S เท่านั้น
- ควรพิจารณาขยายเตียงเฉพาะกลุ่มรพ. A กับ S และรพ.ที่ Active Bed ต่อเตียงตามกรอบ เกิน80%เท่านั้น
- จำนวนเตียงที่ขยาย พิจารณาจาก Active Bed+20%Active Bed และจำนวนเตียงจริงที่มีอยู่

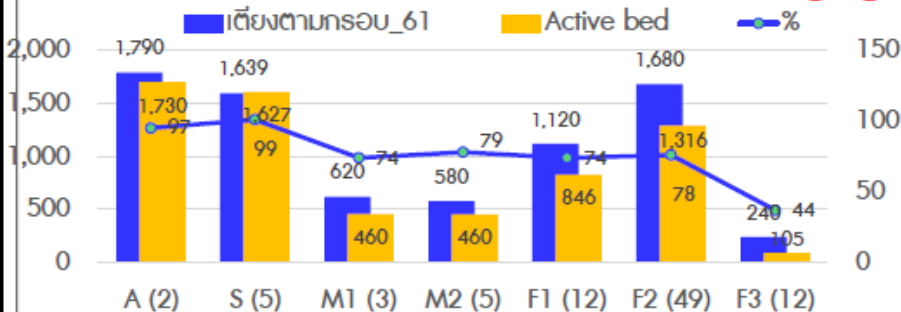
Sw.	เตียงตาม กรอบ_61	เตียงจริง_61	Active bed	+/-	% Active Bed เกือบ เตียงตามกรอบ (5)-(3)x100/(1)	% Active Bed เกือบเตียงจริง (6)-(3)x100/(2)
	(1)	(2)	(3)	(4)-(1)-(3)		
A (2)	1,790	1821	1730	60	97	95
S (5)	1639	1,802	1,627	12	99	90
M1 (3)	620	687	460	160	74	67
M2 (5)	580	642	460	120	79	72
F1 (12)	1,120	1137	846	274	74	74
F2 (49)	1,680	2,128	1,316	364	78	62
F3 (12)	240	277	105	135	44	38
รวม (88)	7,669	8,494	6,545	1,124	85	77

เตียงตามกรอบ : 7,669

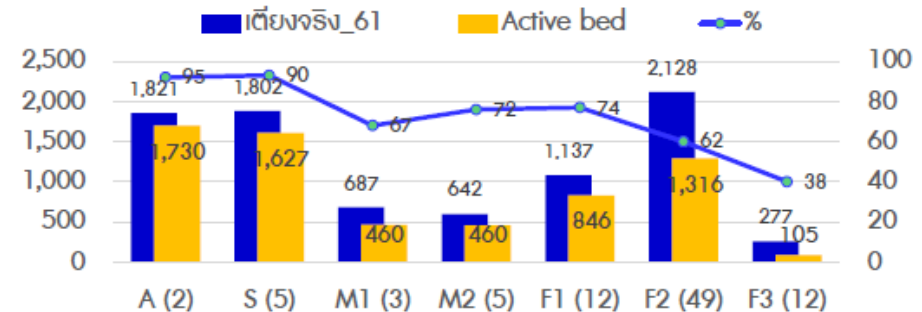
เตียงจริง : 8,494

Active Bed : 6,545

Active Bed เกือบเตียงตามกรอบ แยกตามระดับ sw. **85%**

Active Bed เกือบเตียงจริง แยกตามระดับ sw. **77%**

-กลุ่มรพ.ระดับ A จำนวนเตียงที่ควรมี=2,160 เตียง จะขยายจากเตียงตามกรอบได้ =370 เตียง ขยายจากเตียงจริง=339 เตียง (เตียงที่มีจริงมากกว่าเตียงตามกรอบ 31 เตียง)

-กลุ่มรพ.ระดับ S จำนวนเตียงที่ควรมี=2,030 เตียง จะขยายจากเตียงตามกรอบได้ =319 เตียง ขยายจากเตียงที่มีจริง=228 เตียง (เตียงที่มีจริงมากกว่าเตียงตามกรอบ 163 เตียง)

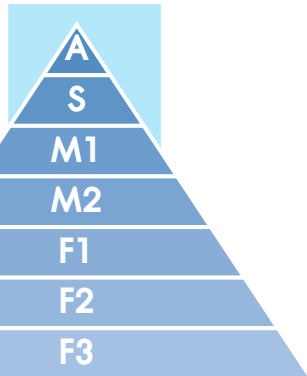
สรุปขอปรับระดับ/ขยายเตียง ปี 2561-2565

R8WAY
MOPH

61

7,626 เตียง

13.99 : 10,000 POP

ระดับ	เตียง กรอบ	เตียง จริง	Active bed	ปรับ ระดับ (๓แห่ง)	ระดับ รพ. ปี 65	ขยาย เตียง (๓แห่ง)	เตียง	ขยายเตียง ปี/เตียง					รวม เตียง 2565
								61	62	63	64	65	
A (2)	1,790	1,854	1,698	-	2	-	0	0	0	0	0	0	1,790
S (5)	1,596	1,882	1,608		5	5	504	198	0	50	26	230	2100
M1 (3)	620	680	459	-	4	1	90		60	0	0	30	710
M2 (5)	580	599	455		8	2	100	0	30	0	0	70	680
F1 (12)	1,120	1,077	826	5	8	4	180	30	0	0	0	150	1,300
F2 (49)	1,680	2,116	1,290	1	53	12	250	80	40	50	0	80	1,930
F3 (12)	240	254	88	4	8	2	40	0	0	20	20	0	280
รวม	7,626	8,462	6,424	10	88	26	1,164	308	130	120	46	560	8,790

ตามโครงสร้าง (กบรล. 21 ม.ค.61)

ขยายเตียง ปี 61-65

1,164 เตียง

65

8,790 เตียง

16.12 : 10,000 POP